

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

OCHRANNÉ ZNÁMKY A NEKALÁ SOUTĚŽ II.

V minulém příspěvku jsme podrobně rozebrali nekalosoutěžní aspekty známkoprávní ochrany. V druhé části článku na téma ochranné známky a nekalá soutěž bude věnována pozornost právním prostředkům ochrany proti nekalému soutěžnímu jednání.

V minulém příspěvku jsme podrobně rozebrali nekalosoutěžní aspekty známkoprávní ochrany. V druhé části článku na téma ochranné známky a nekalá soutěž bude věnována pozornost právním prostředkům ochrany proti nekalému soutěžnímu jednání.

Jsou-li v souvislosti s ochrannými známkami porušena práva jednotlivce, např. z důvodu neoprávněného užívání známky nebo těžení z pověsti všeobecně známé známky, mají tyto dotčené osoby pro ochranu svých práv soustavu nároků, které mohou uplatňovat ve správním řízení a v řízení před soudy. Je třeba rozlišovat, zda jde o nárok na ochranu práva z důvodu porušení práva přiznaného veřejnoprávním předpisem (zákonem o ochranných známkách.), nebo zda jde o ochranu proti nekalosoutěžnímu jednání. Jednání v nekalé soutěži patří mezi tzv. ohrožovací delikty, což znamená, že porušení práva ještě nemuselo nastat, ale teprve hrozí. Nároky z porušeného práva k ochranné známce lze uplatnit teprve tehdy, když již k porušení došlo.

Základními nároky, které vyplývají z ustanovení § 53 obchodního zákoníku, jsou požadavky, aby se rušitel protiprávního jednání zdržel a odstranil závadný stav. Osoby, jejichž práva byla nekalou soutěží porušena nebo ohrožena, mohou na rušiteli dále požadovat přiměřené zadostiučinění, které může být poskytnuto i v penězích, náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení. Soud může také účastníku, jehož návrhu bylo vyhověno přiznat v rozsudku právo uveřejnit rozsudek na náklady účastníka, který ve sporu neuspěl, a podle okolností určit i rozsah, formu a způsob uveřejnění (§ 55 odst. 2 ObchZ). Tyto právní prostředky ochrany proti nekalosoutěžním jednáním tvoří tzv. procesní právo nekalé soutěže.

V souvislosti s nekalou soutěží mají zvláštní charakter nároky zdržovací a odstraňovací. Zda přijde v úvahu požadavek na zdržení nebo na odstranění závadného stavu záleží na povaze věci. Nárok zdržovací má spíše preventivní povahu a bude se uplatňovat zejména tehdy, když nekalosoutěžní jednání teprve hrozí, nebo tehdy, když jde o to zabránit pokračování v takovém jednání. Naproti tomu nárok na odstranění závadného stavu přijde v úvahu, jestliže již závadné jednání nepokračuje a jde pouze o to napravit způsobené zlo. Titulem vzniku zdržovacího a odstraňovacího nároku může být vedle porušení předpisů na ochranu hospodářské soutěže i např. zásah do práv majitele ochranné známky podle zákona o ochranných známkách. Soukromoprávní a veřejnoprávní ochrana se doplňují a v některých případech také překrývají.

Podmínky pro náhradu škody v nekalosoutěžních vztazích se podle § 757 ObchZ řídí obdobně ustanovením § 373 a násl. téhož zákona. Odpovědnost za škodu je podle tohoto ustanovení objektivní. Je-li zde příčinná souvislost mezi určitým jednáním a vzniklou škodou, pak jednající odpovídá vždy. Objektivní princip vyplývá také z formulace jednotlivých skutkových podstat nekalé soutěže. U náhrady škody z nekalého soutěžního jednání nezáleží tedy na subjektivních okolnostech vzniku škody, zda jednající věděl či nevěděl, že svým jednáním může škodu způsobit.

Protože obchodní zákoník neupravuje speciálně bezdůvodné obohacení, je ten, kdo se domáhá jeho vydání odkázán na občanskoprávní úpravu (§ 451 občanského zákoníku). V souvislosti s nekalou

soutěží narážíme na problém, že ve výčtu případů bezdůvodného obohacení v § 451 odst. 2 občanského zákoníku není bezdůvodné obohacení v případě nekalé soutěže uvedeno. Prof. Hajn zařazuje bezdůvodné obohacení z důvodu nekalé soutěže pod „majetkový prospěch získaný z nepoctivých zdrojů“. Sám si je však vědom určitých nedostatků a navrhuje proto pragmatické řešení v použití institutu náhrady škody tam, kde to lze. Podrobnější rozbor právní úpravy bezdůvodného obohacení spadá do oblasti občanského práva a tím již překračuje rozsah tohoto příspěvku.

Výše uvedené nároky může uplatnit především majitel ochranné známky. Aktivně legitimovány k podání žaloby jsou také osoby, které jsou takovým jednáním poškozeny nebo dokonce jen ohroženy. Spotřebitelé jsou legitimováni k uplatnění nároku z titulu nekalé soutěže zejména prostřednictvím právnických osob oprávněných hájit zájmy spotřebitelů. V některých případech (§ 54 odst. 2 obchodního zákoníku) se může domáhat ochrany i spotřebitel, důkazní břemeno se v takovém případě přesouvá zčásti na rušitele.

Poněkud složitější je v některých případech otázka, kdo může být žalován. Zákon o ochranných známkách stanoví „každý“ (§ 15 ZOZ) a obchodní zákoník „rušitel“ (§ 53 obchodního zákoníku). Nesporně je to každý, kdo se svým aktivním jednáním dopustil činu, kterým bylo porušeno právo z ochranné známky, ať již přímo nebo zprostředkovaně jednáním v nekalé soutěži. Nemusí jít vždy pouze o přímého soutěžitele.

Při procesním řešení nekalosoutěžních sporů přicházejí v úvahu i všechny procesně právní instituty civilního procesu. Občanským soudním řádem se řídí věcná příslušnost a vlastní postup řízení. I u nekalosoutěžních sporů se tak uplatní předběžná opatření.

U nekalé soutěže je prolomena zásada veřejnosti soudního řízení. § 55 odst. 1 ObchZ připouští vyloučení veřejnosti v případech, kdy by došlo k ohrožení obchodního tajemství nebo jiného veřejného zájmu.

Právo nekalé soutěže doplňuje právní ochranu známek potud, že majiteli ochranné známky dává „možnost bránit se proti neoprávněnému užívání jeho známky nekalosoutěžní žalobou už při samém ohrožení práv a dále mu umožňuje uplatňovat více nároků (právo na vydání bezdůvodného obohacení a právo na zveřejnění rozsudku na náklady rušitele).

Pro úplnost je třeba se zmínit o trestněprávní ochraně průmyslových práv a nekalé soutěže (§ 149 - §152 zákona č. [140/1961](#) Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů).

Popisujeme-li vztah práva nekalé soutěže s ochrannými známkami, nesmíme zapomenout také na vazby zákona o ochranných známkách k nekalé soutěži. O nekalé soutěži se zmiňuje zákon o ochranných známkách dvakrát. Poprvé v § 16, kde jsou omezena práva majitele ochranné známky tím, že je mu uložena povinnost, aby strpěl užívání označení shodných nebo zaměnitelných s jeho ochranou známkou třetími osobami. Jedná se o případy, kdy jde o jméno, příjmení, název, pseudonym, obchodní firmu, adresu a dále o údaje o druhu, jakosti, množství, účelu, hodnotě, zeměpisném původu času nebo jiných vlastnostech výrobků a služeb. Toto omezení majitele ochranné známky platí pouze za předpokladu, že jsou výše uvedené údaje a označení užívány v souladu s obchodními zvyklostmi a dobrými mravy soutěže. Ochrana podle nekalé soutěže by se uplatnila tehdy, když by byly porušeny dobré mravy soutěže a splněny ostatní požadavky generální klauzule (§ 44 ObchZ).

Zákon o ochranných známkách se zmiňuje o nekalé soutěži také v § 26 odst. 2. Zde přímo předpokládá nekalosoutěžní spor. Úřad průmyslového vlastnictví vymaže z rejstříku shodnou či zaměnitelnou ochrannou známkou na základě rozhodnutí soudu, podle něhož je užití této ochranné známky nedovoleným soutěžním jednáním. Žádost o výmaz musí být podána majitelem všeobecně

známé známky do šesti měsíců od právní moci soudního rozhodnutí. De lege ferenda by bylo možné doporučit nevázat tento výmaz jen na všeobecně známou známku a lépe tak sladit známkové a soutěžní právo. Nekalou soutěží totiž může být i užití zapsané ochranné známky.

Právní úprava ochranných známek a ochrany proti nekalé soutěži společně přispívají k existenci přehledného trhu zboží a služeb a k ochraně soutěžních vztahů mezi podnikateli při prosazování těchto výrobků na trhu. Veřejnoprávní a soukromoprávní ochrana se tak vzájemně doplňují, což má za následek, že jejich pomocí jsou ochranné známky chráněny šířeji. Mezi zákonem o ochranných známkách a předpisy proti nekalé soutěži (obchodní zákoník) není vztah obecného a zvláštního. Zákon o ochranných známkách není nijak dotčen ustanoveními obchodního zákoníku o nekalé soutěži a naopak. Oba předpisy stojí vedle sebe a každý chrání svou specifickou sféru. Doplňují se ovšem v tom, že jejich prostřednictvím jsou ochranné známky chráněny komplexněji, tedy nejen samy o sobě, ale i proti jejich nenáležitému použití v hospodářské soutěži jinými soutěžiteli v té oblasti, kam zákon o ochranných známkách nezasahuje.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)